

Více jsem přemýšlel a snímky jsem nasbíral jen Ipodem, protože jsem líný tahat Nikona, a také proto, že jsem jej za dva roky v práci utahal tak, že by potřeboval do servisu. Neostří delší sklo a malé sklo je poslepované. Nicméně hlavní byla ta lenost. Týden na změnu myšlení není moc. Soustředěně a nevyjukaně jsem se začal modlit až pátý den. Podle toho poznám, že jsem se dostal do stavu, kdy začínám nabírat. Už jsem zase vyjukaný, tedy v plné práci.

Cistercium

Už jsem o tom asi před dvěma lety psal. Ale nemohu se toho zbavit. Před dvěma lety jsem nahlédl do Zlaté Koruny a letos dokonce důkladně prohlédl Vyšebrodský klášter. Oba postavili *cisterciáci*, mniši s přísnější verzí *benediktinské* řehole (nutno říci, že za tu dobu vymyslel někdo ještě přísnější, než přísnější a jsou tu *trapisté*). *Cisterciáci* staví klášter jen po řádném pozvání, řádném ekonomickém zajištění a jen tam, kde může prosperovat. Komise z opatů si řádně prohlédne pole, toky, podiskutuje se šlechtou či jinou autoritou, která je zve. Vcházejí do krajiny se záměrem kolonizovat a tvořit nové obce, obdělávat půdu a lesy. Proto po nich i po létech bésnění zůstává krajina, ve které se ještě dnes dá vystopovat jejich vliv. Z mateřského kláštera vyjde dvanáct řeholníků a zakládají klášter, který má dceřiný charakter skoro stejně jako naše stanice. Když se cisterciáci hádají (což se stalo třeba v Plasech) odebere jim mateřský klášter právo rozhodovat v kapitule (to je shromáždění všech řeholníků v klášteře). Jinak je jako samostatné sbory (v našem chápání) v pevné struktuře drží stále. Heslo *Cistercium mater nostra - Cistercium* (místo ve Francii) *je naše matka* platí nastálo.

Někdy opakují, že ta ekonomická rozvaha a řádná revize životaschopnosti není na zahození. Jistě je dobře ověřený styl *mateřského sboru a dceřiné stanice*. Jen to musí být více, než pojmy. Kdyby taková revize přišla do všech míst, kde s Církví bratrskou uvažujeme o zakládání samostatné práce, vypadalo by to trochu jinak, než dnes. Zatím je to trochu neřízená loterie.

Nicméně, zpět na jih Čech. Tam si pozvali Vítkovci, jmenovitě Petr Vok, *cisterciáky* do Vyššího Brodu a aby se tak moc nerozpínali, pozval si Přemysl Otakar II. *cisterciáky* do Zlaté Koruny. A začaly růst dva kláštery stejné řehole, soutěžily spolu, kolonizovaly kraj, vytvářely nové vesnice a obdělávaly půdu, Kdo z toho měl užitek? Země především! Politika není vždy na škodu.

Pikantní také je, že zatímco na hradě Rožmberk byl Hitler vítán, ve Vyšším Brodě mu opat *Tecelín Jaksch* klášter uzavřel. Tecelínovo jednání samozřejmě neslo své důsledky, klášter byl uzavřen a po léta ničen. Když jej konečně dostali řeholníci zpět, nestihlo se to do roku 1948 papírově, takže do restitucí nespadal. Proto je dodnes hospodářská část kláštera majetkem státu (rozuměj téměř v rozvalinách) a ani připravovaný zákon, který jsme propagovali, by jej nezachránil. Spravedlnost téměř výmluvná!

Bílá gotika

Do některých míst jsem zavítal po čtyřiceti třech letech. Není divu, že do kostelů jsem šel poprvé. Také i proto, že moje církev si v době mého dětství prodělávala své sektářské období, ve kterém katolíky viděla téměř jako pohany a katolíci zrovna svolali svůj druhý Vatikánský koncil. Teprve jsem vkročil do rožmberských kostelů, a se zvláštním pocitem alespoň do předsíně trhosvinenského chrámu. Zarazila mne unikátní dispozice třeboňského kostela, kde jsou přímo v ose lodi sloupy. Takže s pohledem na oltář musí člověk do boku. Na stěně se pak od podlahy ke stropu zvedá freska Panny Marie a oranti se krčí u jejích nohou. Milé bylo to, že se v tomto kostele i na neděli večer kázalo. Starý pan děkan se silným jihočeským přízvukem došlapoval na poslední slabiku, ale kázal radostně a jistě. Vděčně mluvil o dětech a maminkách, nebojácně skládal argumenty proti komunismu.

Další špice pichlavé a svítivé gotiky jsem prolezl v Českém Krumlově, Frymburku, Vyšším Brodě a okukoval jsem je cestou do Lince. Na Třeboňsku už nabírají podsaditost českých baštyřů. Otázkou

spíše je, kolik kostelů zmizelo, zaniklo a dnes už nenajdeme ani základy, natož věže. Pořád se tomu v Čechách ostýcháme říkat barbarství.

Linec

Z pohraničních kopečků se kutálíte do Lince samospádem. Každý rygol a každá louka je vysekaná a vypasená. Všechno už po staletí někomu patří. Nic není všech. Radost pohledět. Na Rakušácích je vidět vytrvalá touha plést se stále do věcí veřejných. Kampaň před krajskými volbami je velice horlivá. Stejně tak se Rakušák bez uzardění stará o to, jestli mají černoušci co jíst, v katedrále je dost materiálů *Amnesty International*, ekologických aktivistů a dalších. Sice v pátek ve dvě končí všude život, banky se zavírají, aktivisté v péči o černoušky makají v parku stále. Hrají s nimi pinec, bloumají vedle sjetých a obecně dělají dojem, že to s nimi nemíní vzdát.

Za celý den jsem viděl jen *jednu* těhotnou maminku. Vnímal jsem dost muslimských maminek s kočárky a dětmi za ruku. Evropský muslim sice je muslimem, ale užívá moderních výtvarků tak, že se člověk skoro nebojí toho, čím straší statistiky. *Oberösterreichische Džamahírja* se snad nebude konat.

U katedrály se okamžitě dozvíte, co se děje v týdnu, kde které ráno. Plakáty na katolických nástěnkách nesou loga nekatolických církví zcela bez problémů, doporučují akce v kostelích nekatolických církví. To se ani u nás nevidí. Trapné soukromničení českých církví škodí všem. Lutherská minulost Horních Rakous není zamlčena, přesto, že byla kdysi umlčena násilím. Dnes je jiná doba. To se cení!

Číšník vás v zahradní restauraci pozdraví „*Grüss Gott*“ naprosto samozřejmě. Ve tváři mu svítí milý ruměnc a obyčejná krása rakouského myslivce, jen jej ustrojil do c&k mundůru. Umí uvařit dobrou kávu, má pochopení pro dvorního radu, který v pátek po druhé hodině zasedne do křesílka s novinami, dvěma krabičkami cigaret a střídavě ke kafičku vybírá hřebíky a jede je jeden za druhým. Propadlá prsa, šedivé sako, vestička a kalhoty obleku. Každou šlukuje, když ji dlouhými prsty cigarety nosí k našpulené puse. Na jeho prstech není místo pro manželský prstýnek, jsou kožnaté pergamenové a prázdné.

InSitu je projekt, který nasprejovaným svědectvím doby na dlažbu hlásá, co se kde stalo. Na *Mostě Nibelungů*, který má na začátku našeho *Jeníčka z Pomuku*, se dočteme, že žulové kvádry – zřejmě nejenom na most – vylámali ze skal vězni blízkého *Mauthausenu*. Stejně tak mladík před biskupskou rezidencí přišel o svou svobodu a později i život jenom proto, že nechtěl narukovat do *Wehrmachtu*. Jeho víra se do toho vraždění nevešla. To je moc důležité, že ve městě klášterů, muzejí, divadel, univerzit, kostelů a veřejných prostranství se mluví veřejně o selhání.

Památkáři jsou v Rakousku zřejmě nad věcí. Nové a moderní umění se pojí s barokem a renesancí naprosto bez obavy. Keplerovo působení na dvoře Rudolfa druhého skončilo smrtí císaře a astronom z Prahy odjel do Lince. Císař už před tím investoval do Lince, zámek z Rudolfova sídla proměněný na barokní zámek je dnes místo rozvalin doplněn ultramoderním muzeem. Po Keplerovi je tu pojmenována univerzita. Fajn, dýchá se tu dobře. Až na to, že české mutace všech prospektů by v infocentru člověk marně hledal. Možná jsou vybrané.

Jindřichův Hradec

Zatímco v Linci nás nechali posedět v katedrále jakkoliv dlouho při zkoušce na zkoušku varhanního koncertu, který měl být až večer, v Jindřichově Hradci nás vykřičeli hned jak jsme vzali za kliku městského kostela, kde se ozývaly velebné tóny varhan před koncertem. Já bych i zaplatil. Ale přeposlušná městská pipka mne vyhnala na dvě doby. Takový je svět. Že by to bylo tím, že je pondělí?

V pondělí se do historických míst ale člověk těžko podívá. I tak je tu hezky! Okoukali jsme všechno zvenčí a po krátké bouři zase pojedeme. Když jsem se šel vyčůrat, napadlo mne, proč že tolik pánských záchodků má otevřené dveře. Nepřipadlo vám to zvláštní?

Třeboň

Má fantastický zámek, na kterém se *Schwarzenbergové* dozvěděli, že jim v pozemkové reformě zabral roku 1923 mladý československý stát dvě třetiny majetku. Je skutečností, že naše první republika byla chudá na majetek. Bohatá na myšlenky nedokázala najít meze nové Evropy ve starém mocnářství. Emancipovala se a okradla svoje lidi, stejně tak kláštery a šlechtu. Je to zvláštní, krademe stále, stále máme víc myšlenek, než obecného majetku. A to, co máme se nám stále beztrestně ztrácí *tunelingem* a *Dalíkingem*.

Projdete-li Třeboní, tak stejně jako v jiných městech je většina veřejných budov škol a institucí postavena po roce 1900 a před rokem 1914. Tatíček císař nebyl takový škudla. Nějak nám chybí vděčnost a rozumnost. Nejmodernější městské *Bertiny lázně* jsou postaveny v zátopovém území a budou zničeny a za státní peníze obnoveny při nejbližších povodních. Komické, že?

Metodisté v Třeboni měli po svém vzniku, díky americké misii, pět stovek členů. Teď mají tři desítky. Oficiálně na svém webu říkají, že za to můžou komunisté, hospodářská krize a válka. Žádný pocit viny, jediná zmínka o selhání není k nalezení. Nešel jsem do toho kostela ani na bohoslužby v neděli. Nějak jsem nemohl, šel jsem ke katolíkům. A to přesto, že za začátkem práce v Třeboni je *Václav Cejnar*, kdysi kazatel náhodského sboru, kde jsem také působil.

Komáři se ženili a ženili. Jistě. Není divu. Všichni jsme si t'ukali na čelo, jací že to jsou na ministerstvu byrokrati, když váhají s postřikem těch hrozně dotěrných tvorů. Ale ono není divu, protože teď by zabili veškerý hmyz. Pokud nastříkají to, co předchozí hospodáři nějak zapomněli, bude bez komárů až přespříští rok. To je totiž něco pro komáří larvy.